

Kopytníci

Luděk Čulík a Jiří Hrubý

Mládě nosorožce dvourohého. (sj)

Ke konci roku 2017 chovala zoo 619 kopytníků v 45 druzích a 57 formách.

Významné odchovy

V roce 2017 se narodilo ve stádech kopytníků 150 mláďat v 23 druzích a 27 formách. Mezi významná narození patří 5 impal, 5 pakoňů modrých, 1 impala, 2 gazely Thomsonovy, 7 antilop losích, 13 nyal nížinných, 7 kudu malých, 4 sitatungy, 4 antilopy koňské, 8 vodušek jelenovitých, 1 zebra Chapmanova, 5 zeber bezhřívých, 2 osli somálští a 1 nosorožec dvourohý.

Nová zvířata v zoo

Chovné skupiny byly v letošním roce obohaceny o důležité jedince do chovu. Během roku jsme dovezli: 0,1 okapi ze ZOO Antwerpy, 2,0 hroch obojživelný, 1,0 kudu malý, 1,0 Impala, 1,0 antilopa skákavá, 1,0 dikdik Kirkův, 1,0 sitatunga, 1,0 zebra Chapmanova.

Nosorožci

V chovu nosorožců dvourohých došlo v roce 2017 k narození pouze jednoho mláděte. Ostatní samice buď již mláďata měla, nebo byly postupně spojovány se samci. To byl případ hned tři samic, Elby, Jessi, a Maishy a zatím není potvrzena

žádná březost. Obzvláště u samice Elby a Jessi to bude složité. U Jessi vzhledem k jejímu již celkem pokročilému věku a samice Elba má stále problémy zabřeznout. Jediné mládě se narodilo samici Etoshe a byla to samice Ebi, která se narodila v říjnu. V budoucnu nás patrně čeká větší přestavba chovné skupiny, takže tento rok byl spíše klidný.

Ve skupině nosorožců tuponosých jsme stále pokračovali v úsilí o jejich rozmnožení. Samec Pamir několikrát pářil samici Jessiku, ale k zabřeznutí nedošlo, o samici Tembu nejevil zájem vůbec. Začátkem roku 2018 by mělo dojít k vyšetření obou samic IZW Berlin, abychom jsme se ujistili, že samice netrpí žádnými zdravotními problémy, které by bránily v zabřeznutí.

Hroši

Zde byl rok naopak velmi náročný. Po loňském příchodu dvou samic Huly a Mony, které byly základem našeho chovu, obnoveného znovu po třinácti letech, jsme pokračovali dále v našem plánu a k samicím byl přivezen mladý samec ze Zoo Karlsruhe. Samci Karlovi byli dva roky a byl dovezen v červnu. Byl vypuštěn na velký letní výběh, kde se připojil k oběma samicím. Z počátku vše vypadalo v pořádku, ale po několika týdnech se začalo objevovat agresivní chování vůči samci ze strany samice Huly. Útoky však byly vždy jen krátkodobé a nedošlo k vážnějšímu zranění samce. Po čase se situace uklidnila a zvířata trávila čas

Hroch obojživelný. (sj)

Zebra bezhřívá s mládětem. (sj)

Osel somálský. (a)

pohromadě a vše vypadalo slibně. Počátkem srpna však došlo k významnější potyčce, po které musel být samec oddělen a převezen na zimoviště. Zde bylo zjištěno zranění, které samci nezpůsobily samice, ale které si samec způsobil ve snaze před samicemi utéct. Byla okamžitě zahájena léčba, a vypadalo, že by vše mohlo být v pořádku, ale po týdnu se stav samce zhoršil a ten následně uhynul. Tato ztráta tak perspektivního potenciálního chovného zvířete nás samozřejmě zasáhla, ale neodradila. Po posledních zkušenostech jsme se rozhodli jít opačnou cestou a k našim dvěma mladým, ale již dospělým samicím přivést dospělého zkušeného samce. Příležitost se nám naskytla záhy, kdy byl po spolupráci s koordinátorem chovu vytipován třicetiletý samec Mike ze Zoo Stuttgart. Zde chtěli chov hrochů prozatím přerušit a Mike zde již nějakou dobu žil sám, takže po vzájemné dohodě došlo k přesunu. Mike dorazil začátkem října a v průběhu zimy začaly přípravy na spojování se samicemi, které proběhne na jaře roku 2018 před přesunem na volný letní výběh.

Zebry a osli somálské

U zeber Chapmanových jsme v průběhu léta přišli o hřebce, který se poranil v safari. Jako náhradu jsme přivezli dospělého hřebce ze Zoo Olomouc a doufáme, že budeme úspěšnější.

V loňském roce jsme u zeber Böhmových poprvé zapojili do chovu nového hřebce Memphise, který k nám přišel ze Zoo Arnhem. V příštím roce bychom se mohli dočkat jeho prvních hříbat.

U zeber bezhrbých stále ve stádě vládne hřebec Marty a i v letošním roce se po něm narodila hříbata, tři hřebečci a dvě klisny.

Zebry Burchellovy, které se prezentují ve výběhu Safari Kempu, byly v letošním roce spojeny s hřebcem Dubem, který ve stádě působí. I v tomto stádě bychom se měli v příštím roce dočkat mláďat.

Stádo zeber Grévyho, doznalo v posledních letech značné redukce. Několik klisen odešlo v rámci zachovného programu (EEP), na doporučení koordinátorky do jiných Zoo a tam založily další chovy. Nový hřebec Pedro, který do naší Zoo přišel ze Zoo Le Pa a pochází ze Zoo Augburg je vhodným partnerem k některým našim klisnám. V letošním roce byl proto s nimi spojen v Safari a doufejme, že jeho mise byla úspěšná.

Také ve stádě zeber Hartmannové došlo ke změně. Starý hřebec byl již z reprodukce vyřazen a nový hřebec Urbi, pocházející ze Zoo Ústí nad Labem, bude v příštím roce spojen s klisnami.

Velký úspěch jsme zaznamenali u oslů somálských, kdy se nám narodila dvě hříbata, klisna Tinky a hřebeček Attore. Otcem obou hříbat je již 21 letý, zasloužilý hřebeček Aidini, pocházející ze Zoo Stuttgart. Třetí z našich klisen, porodila dokonce dvojčata, ta však byla mrtvá. V historii evropského chovu jsou to teprve třetí zaznamenaná dvojčata. Ani v jiných Zoo kde k porodům došlo, se nenarodila živá.

Štětkouni

Po loňském prvním úspěšném odchovu samice Viktorka opět znovu zabřezla a porodila dvě mláďata, ze kterých se nám úspěšně podařilo odchovat jednu samičku. Zároveň došlo k rekonstrukci jejich pavilonu a štětkouni jsou nyní k vidění i v zimních měsících.

Okapi a žirafy

V roce 2017 došlo v chovu okapi k významné události. Dne 23.11.2017 v nočních hodinách k nám dorazila dlouho očekávaná samice Qira ze Zoo Antwerpy. Ta se stane partnerkou našeho samce Ewanga, který se u nás v roce 2008 narodil jako úplně první mláďe okapi v celé České republice. Qira dorazila i se svou ošetřovatelkou, která ji seznámila s novým domovem a také předala zkušenosti naší ošetřovatelce, která se o Qiru bude starat.

Populace žiraf v celé Evropě je nadále v útlumu. Populace se za léta natolik rozrostla, že je problém s umístěním nejen samců, ale i samic. I když některé Zoo přistoupily ke kastraci zvířat anebo podávání antikoncepce, naše Zoo se takovouto cestou nedala. Již první výsledky ukazují, že to není cesta správná. Antikoncepce se ukázala v několika případech neúčinná a samice stejně porodily, v jiných případech se chování samců natolik změnilo, že nemohli dále ve stádě fungovat.

Z našeho chovu žiraf Rothschildových byl již vyřazen zasloužilý samec Tommy, který v Zoo zplodil 38 mláďat a bude nahrazen samcem novým. Ten by měl dorazit v roce 2018 – 2019.

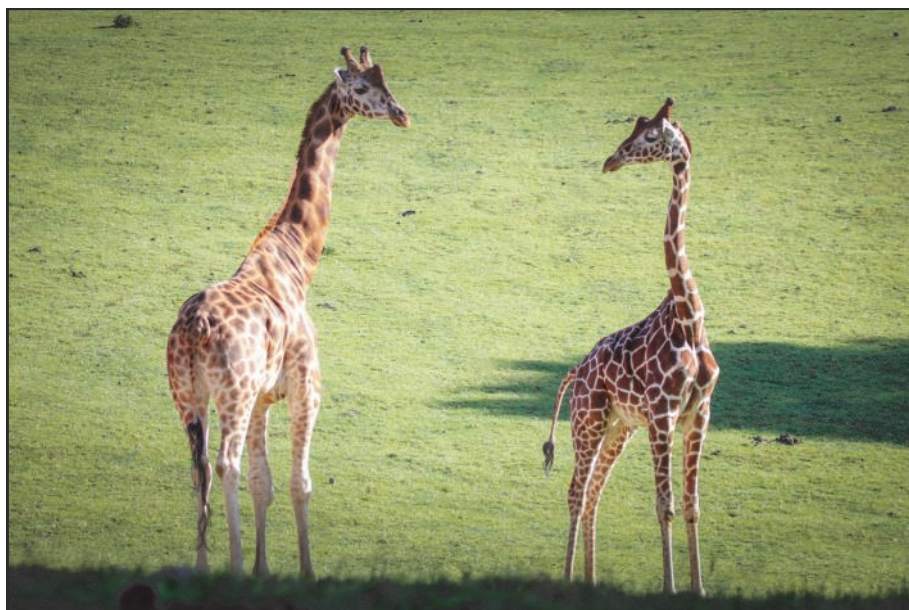
Přestávku v chovu mají také žirafy síťované, které přišly o chovného samce v roce 2014. Nového samce chceme přivést až po dokončení nové žirafí průchozí expozice, kde návštěvníci uvidí žirafy i v zimním období. Tato hala by měla být dokončena v průběhu roku 2018.

Antilopy

Na úspěchy v chovu antilop z minulých let, jsme navázali i letos. Stádo bong doznalo v tomto roce také značné změny. Na doporučení koordinátora většina samic odešla do jiných Zoo a do chovu byl zařazen mladý samec Bruce, který se u nás narodil v roce 2015. K němu by v příštím roce měli přijít mladé samice ze Zoo Münster a mělo by tak vzniknout nové stádo. Je to z toho důvodu, že naše samice

Štětoun. (sj)

Samci žiraf na safari. (sj)

Antilopa skákavá. (sj)

Buvol pralesní. (sj)

byly již v evropském chovu přereprezentované a bylo na čase chov oživit. Je to daň za naše dlouhodobé úspěchy v chovu, kdy se u nás za celou historii narodilo 105 mláďat. Ta dala vzniknout mnoha novým chovům v celé Evropě.

Do stáda adaxů, byl v letošním roce poprvé zapojen samec Edgar, pocházející z německého Hannoveru a v příštím roce po něm očekáváme první mláďata.

Stáda antilop koňských se u nás střídají v reprodukci. Každým rokem je v jednom stádě samec a druhé stádo má pauzu. Důvodem je koordinovaný chov celé evropské populace, aby bylo možné mláďata umísťovat do vhodných skupin i podmínek.

Také u antilop vraných se po pauze opět dostal do chovu samec Benni pocházející ze Schmidingu. Do druhého stáda byl koordinátorem doporučen u nás odchovaný samec Vailant, který bude se stádem spojen až v roce 2018, kdy dospěje a bude schopen ve stádě obstát.

Chov všech druhů vodušek je v naší Zoo také pečlivě veden a pro jejich značnou početnost je nutné dělat v chovu pauzy. V příštím roce ale očekáváme např. u vodušek abok a u vodušek červených nové chovné samce.

První mláďata po samci ze spojených států se narodila i ve stádě kudu malých. Jedná se o velmi důležitá mláďata, která by měla zajistit zvýšení genetické diverzity v rámci celé evropské populace.

Naopak velmi špatně na tom je chov gazel dama. Naše zoo již chová jen dvě samice těchto kriticky ohrožených gazel, tedy poddruhu ruficolis. Bohužel se již v Evropě nenacházejí žádní chovu schopní samci a tak je chov odsouzen k zániku. Podobně je na tom i chov antilop skákavých, který je i přes velké úsilí na ústupu po celé Evropě. Naše zoo přivezla nového chovného samce, který je černý. Tato forma byla již v naší zoo dříve chována, dnes se jedná již o vzácnost, která se občas v chovných stádech objeví.

Tuři a ovce

Chov buvolů kaferských, ale i buvolů pralesních má v naší Zoo historii. Obě stáda prosperují v našich podmínkách velmi dobře a každoročně se rodí krásná, zdravá mláďata. Momentálním problémem je jejich další umístění. Vývozy do Afriky jsou v současné době pozastaveny a málo nových Zoo v Evropě si na chov těchto krásných zvířat troufá. Nese to sebou nároky na zařízení, které musí být masivní a zabezpečené proti poničení či úniku.

Malé stádo afrického skotu dahome se pravidelně množí a tak i letos se narodila dvě mláďata. Oba jsou to býčci a jmenují se Fret a Fikus.

Podobně úspěšně se dařilo i stádu zebu zakrslých. Zde se znovu obnovené stádo začalo množit a všechny čtyři samice porodily mláďata.

Vedle zavedeného a úspěšného chovu ovcí kamerunských se pomalu rozrůstá i stádečko ovcí somálský a i zde se narodilo již několik mláďat.

Africké safari a výběh Safarikempu

Africké safari bylo, tak jako každý rok, otevřeno pro veřejnost od konce dubna do konce září. V safari došlo k jedné zásadní změně ve skladbě zvířat. V polovině května jsme sem přivezli dva dospělé samce žiraf. Prvním byl zástupce žiraf Rothschildových Mick a druhým samec žirafy síťované Bazyl. Oba samci z počátku dělali menší problémy, když se pohybovali jen po silnici a občas brzdili provoz. Za čas si ale na vše zvykli a byli ozdobou celého safari. K odchytu těchto samců byla v safari vybudována odchyťová boma a samci se do ní na podzim učili chodit na krmení. Začátkem listopadu, jsme jednoho rána bomu uzavřeli a překvapeně žirafáky odvezli na jejich zimoviště. Pro velký úspěch a v podstatě jen málo problémů v začátcích, bychom rádi oba žirafáky umístili v safari i v příštím roce. V historii safari to bylo úplně poprvé, co jsme žirafy vypustili na volnou plochu safari. Žirafy však v safari nebyly poprvé. První pokus jsme učinili již v roce 1990, kdy jsme umístili jednoho samce žirafy Rothschildovy Kalifa na uměle vybudovaný ostrov, kde měl i jednoduchý příbytek, který sloužil i k jeho podzimnímu odchytu. Samec vydržel celou sezonu na ostrově, který obtékal vodní tok Netřeba. Druhý pokus jsme provedli hned následujícího roku a na ostrov přivezli samce opět žirafy Rothschildovy, tentokrát Katana. Ten však po krátké obhlídce ostrova sešel do vody, přebrodil Netřebu a vydal se do kopce. Asi v polovině však upadl a skouel se na jeho úpatí. Samce jsme ihned odchytili a v daném roce ho již do safari neumístili. Po krátké pauze čtyřech let a vybudování ohrady na ostrově, aby nebylo možné sestoupit do vody, jsme přivezli dva samce žirafy síťované Jeremyho a Tifuse. Ti v upraveném prostoru vydrželi až do podzimu, kdy byli převezeni na zimoviště žiraf.

Výběh Safari Kempu byl letos tradičně osazen stádem pakoní běloocasých a stádem zeber Burchellových. V minulosti zde byli umístěni i dva samci žiraf. Ti však putovali do safari, jak bylo popsáno výše a do Safari Kempu byli dovezeni tři žirafí samci (Jasiri, Taji a Lukas) zastoupeni opět jak žirafou Rothschildovou, tak i žirafou síťovanou. Ve výběhu si brzy zvykli a do výběhu budou umístěni i v další sezoně.

Pracovníci oddělení Kopytníků 1 (zleva): Jan Tykal, Markéta Čulíková, Roman Jirousek, Luděk Čulík, Růžena Budárková, Hana Hájková, Jiří Soumar a Jana Nerudová.

Pracovníci oddělení Kopytníků 2 (zleva): Jana Pochylá, Hana Pecháčková, Kateřina Lochovská, Barbara Raková, Kateřina Krupičková, Lucie Vágnerová, Alena Kelnerová, Jan Žďárek, Jiří Hrubý, Jaromír Šejnoha, Aleš Kopecký, Jiří Lokvenc a Tomáš Kříž.